

Men man kan jo godt i komiteerne ligesom fremme initiativer og selv komme med forslag, også der, hvor man skal gå videre. Så det er det, der er i vores tanker. Vi har fuld respekt for, at Kommissionen, når det drejer sig om fremsættelse af egentlige direktiver, har initiativretten.

Men den dagsorden, vi har lagt frem i det beslutningsforslag, der ligger her, er initiativer, der er i støbeskeen i EU-systemet, og det er baggrunden for, at regeringen her har en mulighed for at springe på ting, der allerede er sat i gang.

Til hr. Christian H. Hansen skal jeg sige om det med transporterne: Ja, hvis vi ikke kommer videre. Jeg tror, at vi kan komme videre. Der ligger jo altså også her forberedelser i EU-systemet til begrænsninger af transporttiderne, men jeg vil godt sige til hr. Christian H. Hansen, at vi fra Socialdemokratiets side, hvis vi ikke kommer nogen vegne i EU-systemet, godt kunne sige: Hvorfor transportere dyr til slagtning uden for landets grænser? Hvorfor ikke sige, at de lige så godt kan hænge i kølevogn, hvis de skal transporteres til Syditalien eller et andet sted? Så vi deler fuldstændigt opfattelsen. Der er ingen grund til at transportere dyrene i levende tilstand langt ned igennem Europa, når man lige så godt kunne slagte dem på nærmeste slagteri og sende dem i en kølevogn derned til aftagerne.

Så her er vi enige med Dansk Folkeparti. Vi arbejder med den målsætning meget hurtigt at give ministeren opbakning til at finde et EU-initiativ. Kan vi ikke det, vil vi fra dansk side gerne være med til at støtte, at vi sætter grænserne nationalt.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

## Afstemning

**Den fg. formand** (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

## 10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 67:

### Forslag til folketingsbeslutning om kulegravning af dyreværnslovgivningen.

Af Christian H. Hansen (DF) m.fl.  
(Fremsat 8/2 2002).

Forslaget sattes til forhandling.

## Forhandling

**Justitsministeren** (Lene Espersen):

Beslutningsforslaget fra medlemmer af Dansk Folkeparti lægger op til en kulegravning af hele dyreværnslovgivningen, herunder også dyreforsøgsloven. Der nævnes specifikt emner som zoologiske haver, dyrehandlere, domstolenes praksis, transport af dyr og rituelle slagtinger.

Ligesom i forbindelse med behandlingen af det forrige beslutningsforslag vil jeg gerne sige, at jeg er meget enig i intentionerne bag forslaget. Den interesse for en bedre dyrevelfærd, som ligger bag forslaget, er helt på linje med regeringens politik på området. Der er i vidt omfang også et sammenfald mellem de interesseområder, som indgår i dette beslutningsforslag, og regeringens overvejelser på dyreværnsområdet.

Kl. 22.45

Som jeg var inde på i forbindelse med førstebehandlingen af beslutningsforslag nr. B 62, er regeringen ved at udarbejde en handlingsplan for bedre dyrevelfærd. Denne handlingsplan vil omfatte en lang række af de emner, som også forslagsstillerne fra Dansk Folkeparti har taget op.

Derfor vil jeg ikke i dag lægge mig fast på detaljerne for, hvordan regeringen vil gribe opgaverne på dyrevelfærdsområdet an, og regeringen kan således ikke på nuværende tidspunkt støtte beslutningsforslaget. Men jeg vil meget gerne drøfte det nærmere under udvalgsbehandlingen, når regeringen nu om et par uger har haft lejlighed til at færdiggøre handlingsplanen.

Jeg vil også gerne komme med nogle bemærkninger til enkelte af punkterne i dette beslutningsforslag allerede nu. For så vidt angår zoologiske haver, forholder det sig sådan, som jeg også nævnte under behandlingen af det forrige beslutningsforslag, at der er vedtaget et direktiv, som skal være implementeret i dansk ret senest den 9. april 2002. Jeg arbejder derfor i øje-

blikket på højtryk for at få færdiggjort nye regler om zoologiske haver, og sideløbende med det arbejder vi på nye regler om dyrehandlere og om privates hold af dyr.

Med hensyn til politiets efterforskning af dyreværnsager, herunder spørgsmålet om særlig uddannelse af politifolk til at håndtere disse sager, kan jeg oplyse, at færdselspolitiet, som foretager stikprøvekontrol af køretøjer ved vejtransport af dyr, har afholdt en række kurser for de relevante medarbejdere. Men derudover forholder det sig jo sådan, at politiet som på mange andre særlovsområder kan få assistance fra myndighederne med særligt sagkundskab.

I dyreværnsager kan politiet f.eks. anmode fødevarerregionernes veterinærafdelinger om assistance. Det er dem, vi indtil for få år siden kaldte kredsdyrlæger. Disse dyrlæger har den fornødne uddannelse og erfaring til at assistere politiet i dyreværnsager, og derfor er det umiddelbart min opfattelse, at der ikke er behov for at oprette et særligt dyrværns politi.

Hvad angår domstolens praksis kan jeg oplyse, at Rigsadvokaten for 1½ år siden undersøgte sanktionsniveauet i dyreværnsager og derefter udsendte en meddelelse til anklagemyndigheden om, hvordan man kunne søge en skærpelse af sanktionsniveauet gennemført i praksis. Jeg har her i slutningen af januar bedt Rigsadvokaten om at undersøge, om der efterfølgende er sket mærkbare ændringer af sanktionsniveauet, og om der er sket en stigning i antallet af sager om frakendelse af retten til at have med dyr at gøre.

Når Rigsadvokatens undersøgelse er færdig, vil jeg overveje, om der er behov for yderligere tiltag på dette område, og jeg vil med det samme gøre det helt klart, at jeg bestemt ikke har til sinds at acceptere et lavt sanktionsniveau i dyreværnsager.

Med hensyn til transport af dyr har jeg tidligere i dag under et samråd i Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri redegjort for min holdning til det spørgsmål. Både fødevarerministeren og jeg er parat til at arbejde hårdt for at få indført en maksimal transporttid for slagtedy, og den skal være så kort som mulig. Det er imidlertid i EU-regi, at der skal arbejdes for sådanne ændringer, ikke nationalt. Men det får vi jo snart rig lejlighed til, når vi overtager formandskabet.

For så vidt angår slagtning og aflivning af dyr, kan jeg oplyse, at de kyllinger, der slagtes rituelt på eksportslagterierne i dag, i lighed med

de kyllinger, der slagtes »almindeligt«, alle sammen bedøves, inden de får halsen snittet over. Den praksis er blevet en konsekvens af regelændringen i 1997, hvor Folketinget bl.a. drøftede Det Dyreetiske Råds udtalelser om rituelle slagtinger.

I øvrigt vil jeg gerne sige, at rituelle slagtinger er et så vanskeligt og følelsesladet spørgsmål, at det meget let kommer til at komplicere den almindelige debat om forbedring af dyrevelfærden. Vi fik nye regler i 1997 og drøftede det også i 1999, og jeg finder det ikke rigtigt uden videre at røre ved det kompromis mellem hensynet til dyrenes velfærd og hensynet til religionsudøvelsen, som de gældende regler er udtryk for.

Men hvis der skal røres ved dette kompromis og fastsættes ændrede regler, bør det baseres på en nøje vurdering af forholdene. Vi må se på den samlede situation efter regelændringerne fra 1997, herunder hvordan reglerne virker og gennemføres i praksis og i det hele inddrage de erfaringer, som er indsamlet.

Jeg vil derfor drøfte sagen med Det Dyreetiske Råd, der afgav udtalelse om rituelle slagtinger i 1997, og med de veterinære myndigheder for nøje at få belyst situationen efter regelændringen i 1997.

Hvad angår forslagsstillernes ønske om en sammenskrivning af de mange bestemmelser, der er udstedt i medfør af dyreværnsloven, har jeg stor sympati for tanken om at forenkle reglerne og gøre dem mere overskuelige. Jeg må imidlertid erkende, at netop fordi dyreværnsområdet er så bredt og skal regulere alt fra familiehunden over den intensive svineproduktion til forsøgsdyr og zoologiske haver, herunder både regulere hold af dyr, transport af dyr og slagtning eller aflivning af dem, vil en sammenskrivning af alle reglerne ikke gøre området mere overskueligt eller forenklet.

Kl. 22.50

Når det er sagt, vil jeg dog gerne medgive, at der kan ske sammenskrivninger og forenklinger på nogle af områderne, især hvor der er tale om bekendtgørelser, der er blevet ændret mange gange siden udstedelsen. Jeg vil derfor være indstillet på at undersøge nærmere, om det er muligt at foretage sådanne sammenskrivninger og regelforenklinger i et vist omfang.

Forholdene for forsøgsdyr forventer jeg at vi kommer til at drøfte nærmere under behandlingen af beslutningsforslag nr. B 71, men som jeg også har sagt tidligere i dag, vil det i lighed med

de mange punkter, jeg lige har kommenteret, indgå i regeringens handlingsplan for bedre dyrevelfærd.

Som jeg allerede har sagt, er jeg meget enig i intentionerne bag beslutningsforslaget, og jeg vil gerne kvittere for den positive indstilling til at forbedre dyrenes velfærd, som forslaget er udtryk for.

Selv om regeringen ikke på nuværende tidspunkt kan støtte det foreliggende beslutningsforslag, ser jeg derfor frem til gode og konstruktive drøftelser under udvalgsbehandlingen.

(Kort bemærkning).

**Christian H. Hansen (DF):**

Det var lige til bemærkningerne om, at Rigsadvokaten skulle ind og kigge på strafudmålingen. Jeg ved ikke, om jeg lige kort må citere noget fra et blad fra Dyrenes Beskyttelse om dyrplageri. Bladet skriver, at en mand blev irriteret på naboen kat, fordi den satte poteaftryk, når den gik på hans bil. Manden fik en bekendt til at aflive katten ved at holde den i bagbenene og slå den med en jernstang.

Prisen for det var 500 kr. Det er ca. 50 kr. mere end en parkeringsbøde.

I øvrigt vil jeg oplyse om, at den tidligere justitsminister også fik Rigsadvokaten til at kigge på det her med strafudmåling, og på den baggrund konkluderede man, at det ikke kan afvises, at der er behov for en skærpelse på området.

Altså i og med at Rigsadvokaten faktisk har undersøgt området, kan det jo ikke tage ret lang tid for at undersøge det en gang mere, og det vil sige, at vi her har et løfte om, at dette område også kommer med ind i handlingsplanen, og at vi kan se nogle konkrete lovforslag vedrørende strafudmåling for overtrædelse af dyreværnsloven allerede i år.

**Karsten Nonbo (V):**

Jeg vil til indledning sige, at det eksempel, som hr. Christian H. Hansen nævner, jo netop fortæller om, hvor galt det står til på det område, hvor lidt man indimellem regner dyrene for. Og vi er helt enige om, at der er mange gode elementer i det her forslag.

Der er nok desværre også en deadline, som ikke virker særlig realistisk, hvis vi skal til bunds og blive klogere på hele området, for det er et stort, digert værk, som Dansk Folkeparti har lavet, og det vil jeg godt kvittere for.

Der lægges op til, at kulegravningen skal være færdig inden udgangen af dette år, og at al

lovgivning efterfølgende skal være færdigbehandlet på 5 måneder, altså inden næste sommer. Det er nok for kort tid, hvis vi skal til bunds i det med et stort seriøst stykke arbejde.

Vi er enige i Venstre i de mange tanker og formål, som ligger i dette beslutningsforslag, og vi vil gerne sige ja til forbedrede forhold for både erhvervsdyr og kæledyr; for man har også taget kæledyrene med i det her beslutningsforslag.

Desværre ser jeg også nogle problemer, som gør, at det ikke er så enkelt, som det umiddelbart kunne lyde, med beslutningsforslaget. Særlig ser jeg problemer omkring privat handel med dyr. Det er meget svært at regulere, for ikke at sige umuligt, og hvis vi forsøger, kan det være, at det ender med at blive mere bureaukratisk end det, Dansk Folkeparti normalt plejer at stå for i forhold til bureaukrati.

Må eller kan der overhovedet foregå handel mellem private, hvis det kræver vejledninger, og hvad, hvis man ikke overholder reglerne med hensyn til disse vejledninger?

Og så et andet spørgsmål: Hvad med den her aldersgrænse på 15 år, som man nævner fra Dansk Folkepartis side? Må man kun holde dyr, hvis man involverer sine forældre? Det er måske især de børn, som ikke får den nødvendige kærlige støtte fra forældrene, som har brug for at have kæledyr at omgås.

Privat udsætning af dyr ser jeg desværre også et problem i. Det lyder helt rigtigt, og intentionerne kan jeg fuldkommen bakke op om, men problemet er bare, at dyr har det også med at stikke af hjemmefra. Hunde og katte har det med at stikke af, når kønsdrifterne kalder, og så er problemet bare: Hvornår er det privat udsætning, og hvornår er dyret stukket af hjemmefra?

Og så hvad endnu værre er, hvis ejeren i det tilfælde, at han frygter, at han kan risikere en ordentlig straf, fordi dyret er sat ud, og det så bare er stukket af, risikerer vi så, at han ikke henter sit dyr igen?

Med hensyn til dyreværnsloven: Det lyder umiddelbart besnærende, men i dag påtales dyreværnsloven jo af politiet, og alle kan foretage anmeldelser både direkte til politiet og også til fødevarerregionernes veterinære afdelinger.

Kl. 22.55

Dyretransporter kan og vil blive stoppet af færdselsloven, og i tvivlstilfælde eller af bevismæssige årsager kan man kvirke assistance hos de veterinære myndigheder. Så redskaberne er der, men jeg skal medgive, at de bruges nok ikke i et ordentligt og godt omfang.

Der er ingen tvivl om, at Dansk Folkeparti rammer rigtigt på mange punkter. Hvis vi skal nå et mål, bliver vi nok nødt til at udpege områderne enkeltvis og gå målrettet løs på dem. Hvad der skal prioriteres højest, er også værd at tage med ind i debatten. Derfor kunne jeg godt tænke mig, at vi lavede en slags katalog eller drejebog, hvor vi besluttede os for, hvad vi skulle gå frem efter først.

Hvad angår zoologiske haver, så nævner ministeren, at der foreligger et direktiv, som kan implementeres og skal implementeres inden den 9. april, så her kommer vi forhåbentlig et skridt i den rigtige retning og det meget snart. Og det tror jeg der også er fuld opbakning til.

Jeg er enig i, at når vi laver de mange nødvendige lovændringer, kan det også være en idé med sammenskrivninger og større overskuelighed. Det kan godt være, at vi skal have sammenskrivningerne inden for de forskellige dyrearters område, således at det er nemt at gå til, så de, der har en interesse i visse dyr, kan finde alt om de dyr i den samme sammenskrivning, så det netop, som ministeren nævnte, ikke bliver en uoverskuelig sammenskrivning.

Men vi går meget positivt ind i behandlingen af det her beslutningsforslag fra Dansk Folkeparti, og så må det øvrige udvalgsarbejde vise, hvor vi lander.

(Kort bemærkning).

**Christian H. Hansen (DF):**

Det er blot et kort spørgsmål til hr. Karsten Nonbo. Det var bemærkningerne om handel med dyr.

Mener hr. Karsten Nonbo, at det er korrekt, som det forholder sig i dag, at man faktisk, hvis man eksempelvis blev stemt ud ved næste valg her i Folketinget, så kunne slå sig ned som dyrehandler uden faktisk at have nogen uddannelse til det?

Det næste korte spørgsmål går ud på: Med hensyn til handel med dyr, hvor vi taler om de yngre mennesker, hvorfor så ikke bare bruge nogle af de brochurer, hvor der faktisk er en vejledning i, hvordan man passer sine dyr, og i loven bestemme, at de skal uddeles? Hvorfor bruger man ikke dem?

(Kort bemærkning).

**Karsten Nonbo (V):**

Jo, men nu skal vi ikke tro, at al dyrehandel foregår mellem folk, der dyrker erhvervet dyrehandel. Vi må ikke lukke øjnene for, at der foregår

meget privat dyrehandel, og den private dyrehandel kan vi jo ikke forbyde. Så vi kommer ingen vegne ved at tro, at vi ensidigt kan fokusere på den autoriserede dyrehandel, og det er problemet i dag.

Hvad angår vejledningen, er det da klart, at vi skal have udbredt mest mulig vejledning. Men det problem, jeg nævnte lige før med de her såkaldte forsømte børn, som har dyr som erstatningsforældre, er vi jo heller ikke kommet en pind videre med.

Men vi skal have oplysningen med, vi skal have det hele belyst, og det ser vi at dette beslutningsforslag er meget positivt over for at gøre.

**Frank Jensen (S):**

Jeg vil gerne sige til forslagsstillerne, at jeg godt kan læse, at forslaget her er drevet frem af den samme holdning, som også præger Socialdemokratiets politik, nemlig at vi skal sikre, at vores dyreværnslovgivning er indrettet sådan, at vi fremmer dyreværns-mæssige og dyreetiske forhold bedst muligt.

Jeg er også enig med forslagsstillerne i, at når der så sker overtrædelse af vores dyreværnslovgivning og forhåbentlig i fremtiden bedre dyreværns-mæssige forhold end dem, vi kender i dag, specielt når det drejer sig om det intensive landbrug, men også kæledyrene, ja, så må vi have effektive opklaringsmetoder og sanktionsforhold, der kan være afskrækkende, så der ikke sker gentagelse.

Så vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at bidrage til at undgå dyremishandling og vanrøgt og lignende, og der skal være afskrækkende straffesanktioner for det.

Så på mange strækninger deler vi forslagsstillerens opfattelse. Også ministerens tilkendegivelse her var jo på mange strækninger i samme boldgade.

Kl. 23.00

Dér, hvor forslagsstillerne bliver mere konkrete i forhold til, hvordan vi kan sikre en effektiv efterforskning og opklaring, når der sker overtrædelser – det ønsker vi også, det interesserer os meget – er vi ikke helt sikre på, at der er behov for at indrette et egentligt dyreværns politi, og det var også ministerens tilkendegivelse her.

Men jeg tror til gengæld, at forslagsstillerne har noget ret i, at der kan være et behov for, at man i politikredsen har folk, der har, kan man sige, en decideret viden om, hvordan man egent-

lig vurderer, om der er sket en overtrædelse, en tilsidesættelse af dyreværnslovgivningen.

Jeg ved da godt, at politifolk ofte baserer det på fagkundskab i form af dyrlæger og kredsdyrlæger, men jeg vil gerne spørge ministeren, om ministeren her i sine overvejelser om handlingsplanen vil overveje at tale med politiets ledelse, om der på Politiskolen skulle være en særlig opmærksomhed omkring det her felt enten i form af efteruddannelse eller i forhold til grunduddannelsen for politifolk. Men det kan ministeren, hvis ministeren ikke kan svare i aften, overveje i forbindelse med forberedelsen af den handlingsplan, som ministeren nu har i støbeskeen.

For der er ingen tvivl om, at vi her også, som hr. Christian H. Hansen var inde på, hvor vi har Rigsadvokatens tidligere tilkendegivelser, har behov for at se på kontrolsiden.

Et egentlig dyreværnspoliti mener vi ikke der er behov for, men til gengæld en meget, meget stor ledelsesmæssig opmærksomhed på det her vigtige felt og muligvis også med baggrund i egentlige efteruddannelsestilbud på Politiskolen for politifolk.

Når jeg nu har tilkendegivet denne positive tilgang til det, vil jeg sige om afsnittet, der handler om aflivning af dyr, og specielt jo den opmærksomhed, som vi ved at Dansk Folkeparti også tidligere har haft, når det drejer sig om religiøst betingede slagtninger, at nu er det jo specielt det jødiske ritual, som påkalder sig størst opmærksomhed ud fra en dyrevelfærdsmæssig opfattelse. Men når det drejer sig om det muslimske, er der jo ikke nogen forskel, når vi taler om aflivningsforholdene.

Når det drejer sig om det jødiske ritual, fik vi jo med baggrund i det lovforslag, der blev vedtaget i 1997, også med en indstilling fra Det Dyreetiske Råd, en meget kraftig ændring i forhold til aflivning specielt af klovbærende dyr, nemlig at der efter de tidligere ændringer, der var sket med en fastspænding af dyret, nu også skal skydes umiddelbart efter med en bolt pistol, som jo er det aflivningsinstrument, vi i øvrigt bruger på andre slagterier.

Her mener vi altså ikke, at der er et egentlig dyrevelfærdsmæssigt eller dyreetisk behov for at gå videre, men vi kender jo Dansk Folkepartis opfattelse her, og det fjerner ikke det, at vi på mange strækninger i øvrigt er enige med Dansk Folkeparti i det udgangspunkt, som er at beskytte dyrene mest muligt.

Så med det vil vi arbejde videre frem mod, at Retsudvalget nu får en handlingsplan fra ministeren. Så vil vi se, om den handlingsplan lever op til de opfattelser og de tilkendegivelser, der er kommet her i Folketingssalen, og så vil vi arbejde videre med baggrund i de beslutningsforslag, vi der har til behandling.

#### **Helge Adam Møller (KF):**

Da den konservative ordfører, fru Gitte Seeberg, ikke har mulighed for at være til stede, skal jeg på hendes vegne fremføre Det Konservative Folkepartis holdning.

Ligesom for det netop behandlede beslutningsforslag for lidt siden har Det Konservative Folkeparti stor sympati for ideerne og tankerne bag det her forslag. Bedre dyrevelfærd er også noget, som vi i høj grad ønsker.

Dansk Folkepartis forslag indeholder jo en række konkrete forslag, og jeg skal ikke gennemgå hvert enkelt af dem, men nøjes med at konstatere, at langt de fleste af elementerne vil blive omfattet af regeringens handlingsplan, som også ministeren var inde på i sin tale.

Med hensyn til dyrene i zoologiske haver vil Rådets direktiv fra 1999 blive gennemført i løbet af meget kort tid. Det er vi glade for.

Hvad angår forbrugervejledning ved køb af dyr, vil Justitsministeriet i løbet af kort tid komme med en bekendtgørelse om privates hold af dyr. Med andre ord, der arbejdes allerede på sagen, så lad os først se bekendtgørelsen, før vi tager endelig stilling.

Med hensyn til aflivning af dyr har sagen været genstand for debat utallige gange, og det er en svær debat. Vi ønsker ikke på nuværende tidspunkt at genåbne sagen, men det er dog vores opfattelse, at det kompromis, der blev indgået i 1997 og i 1999, er et fornuftigt kompromis mellem dyrevelfærd og religion.

Alt i alt om dette beslutningsforslag: Det er sympatisk, men vi vil dog alligevel afvise det med de begrundelser, som jeg lige er fremkommet med.

Kl. 23.05

#### **Margrete Auken (SF):**

Vi kan også i SF tilslutte os hovedformålet. Vi synes i og for sig, det er en god idé at lave en revision af vores lovgivning og se, hvor der trænger til at blive gjort noget, og hvor der trænger til opstramminger. Så i det generelle vil vi godt give støtte til det.

Jeg har et par små bemærkninger til nogle af tingene. Jeg ved simpelt hen ikke, om problemet med, at vi ikke får dyreværnsloven overholdt, er, at politiet er for svagt, eller om det er, fordi kredsdyrlægerne ikke gør deres arbejde ordentligt. Jeg tror altså, vi skal undersøge, hvor svag-heden ligger henne. Jeg tror ikke, vi skal begynde at lave en helt ny politienhed i denne her anledning. De burde nok blive bedre til at tage det alvorligt både hos kredsdyrlægerne og hos politiet.

Der er altså ét punkt. Nu kan jeg ikke finde ud af, om det er, fordi jeg er træt, eller fordi jeg alligevel ikke er så akademisk, som jeg fik at vide før at jeg var, at jeg har et problem her. Men jeg kan ikke læse andet, end at Dansk Folkeparti skriver, at der foregår ofringer i Danmark. Det var jeg ikke bekendt med, men formuleringen er, at religiøst betingede slagtninger skal forbydes og straks ophøre. Jeg har grublet over det, men det må alligevel skyldes, at jeg har en svækket hjernefunktion. Så vidt jeg læser det, er en religiøst betinget slagtning en ofring. Jeg er ikke bekendt med, det foregår i dette land, for jeg kan ikke forestille mig, at Dansk Folkeparti kan have noget imod, at der bliver bedt over de her arme kyllinger på kyllingeslagterierne.

Altså jeg tror ikke, at de, der bliver bedt over, har det værre end dem, der ikke bliver bedt over. De har det slemt alle sammen, og det kunne såmænd være helt kønt, at der blev bedt over dem, det synes jeg altså nok, de trænger til.

Den eneste diskussion, man kan have om nogle af de slagtninger, er, hvis vi tillader noget, som vi ellers mener er dyremishandling. Så må vi selvfølgelig drøfte det. Alt det andet ligner altså vås, eller måske er det bare mig, der ikke kan læse. Jeg er blevet frygtelig usikker efter det møgfald, jeg fik for et par timer siden, for at have gjort lidt grin med en ordfører.

Så vil jeg endelig sige, at jeg måske også er lidt ked af, at forslaget fokuserer så voldsomt meget på det strafferetlige og – synes jeg – meget, meget lidt på industridyrene. Jeg er opmærksom på, at vi har transporterne, og det er vi heldigvis enige om hele vejen igennem at der skal gøres noget ved, men jeg mener, at prøven på, hvor meget man faktisk vil gøre for dyrene, kommer hver gang, vi kommer til grise, til høns og til kyllinger, for det er dem, der har det forfærdeligt, og de har det altså forfærdeligt i dag.

Det kan godt være, man har lempet lidt hist og pist, og de har fået sådan lidt mere at rokke på til den ene side og til den anden side, men i

sammenligning med hvad vi ville acceptere, hvis det var netop kæledyr eller for den sags skyld forsøgsdyr, er det rystende, og jeg mener, at prøven på folks dyrevelfærdsholdning viser sig der, hvor pengepungen også skal komme i nærheden af det. Hvad er det så, vi prioriterer højest?

Jeg havde altså gerne set, at der i forslaget havde været tydelige tilkendegivelser, ikke fordi jeg siger, at hr. Christian H. Hansen ikke mener det, for det tror jeg i grunden at han gør, af, at man selvfølgelig også sætter ind der, hvor man risikerer, at der kommer spektakel med nogle af landmændene.

#### **Elisabeth Arnold (RV):**

Jeg er ikke i tvivl om, at der ligger et oprigtigt engagement og en stor omsorg for dyrene bag dette forslag, og vi kan godt støtte ideen om en kulegravning af dyreværnslovgivningen, men om vi præcis skal tage alle de elementer med, der er her, og om vi skal tillægge dem alle lige stor vægt, er jeg straks mere i tvivl om.

Jeg er enig med den foregående ordfører i, at det område, hvor vi har de største problemer, naturligvis er der, hvor vi har de dyr, vi spiser, og de dyr, som bliver fremavlet alene med konsum til formål. Det er svin, kvæg, kyllinger og andre spiselige dyr. Jeg synes, det ofte er frygtelig nedværdigende, hvad vi byder disse dyr i deres korte og hektiske liv, inden de skal ende på vores middagsborde, og jeg synes, at vi simpelt hen ikke kan gøre nok for at forbedre forholdene.

I den forbindelse vil jeg sige, at Dansk Folkepartis forslag i meget høj grad mangler det internationale aspekt, det aspekt, der handler om, at vi jo udveksler mange af disse dyr, som bliver til varer, med andre lande.

Kl. 23.10

Det hjælper ikke meget, at vi forbedrer forholdene for dyrene hjemme hos os selv, hvis de får elendige forhold, så snart de kommer uden for landets grænser. Det hjælper heller ikke på vores samvittighed, hvis vi modtager dyr, som er opfostret eller opdrættet under elendige forhold, som vi ikke ville bryde os om at have inden for vores egne grænser. Så der synes jeg, der mangler noget i dimensionen i det forslag, der ligger her.

Så vil jeg sige lidt om forsøgsdyr – det er et område, jeg har arbejdet med selv i en fjern fortid, da jeg havde professionel kontakt med det fag – at det er en misforståelse at tro, at en for-

dobling af prisen på forsøgsdyr vil halvere antallet af dyreforsøg. Det vil det ikke. Det vil blot gøre udviklingen af nye lægemidler eller ny kosmetik dyrere.

Der er faktisk i forvejen ganske stramme regler for, hvor mange dyr, hvor mange dyreforsøg der skal foretages, før man kan få godkendt et produkt, og hvis ikke de dyreforsøg bliver foretaget i Danmark, fordi de bliver for dyre, så bliver de foretaget i et andet land. Så bliver de foretaget i England eller i Tyskland, hvor der findes ganske store institutter, der specialiserer sig i at lave dyreforsøg. Det vil være en fattig trøst for dyrene, at vi laver anderledes vilkår for dem her, hvis det betyder, at det samme antal dyr blot bliver brugt til forsøg i udlandet.

Så der er simpelt hen en fejlslutning der. Det, at vi vil forhøje prisen på forsøgsdyr i Danmark, betyder ikke automatisk, at man får en halvering i antallet af dyreforsøg. Antallet af dyreforsøg er meget tæt forbundet med de regler, som sundhedsmyndighederne i de forskellige lande stiller op, f.eks. for nyanmeldte lægemidler.

Med disse ord vil jeg blot sige, at vi er meget positivt indstillet over for intentionerne i dette her forslag, og vi vil selvfølgelig have det med i diskussionen i Retsudvalget, når vi skal diskutere den plan, som justitsministeren vil fremlægge, men vi har visse indvendinger mod forslaget, som det ser ud her.

(Kort bemærkning).

**Margrete Auken (SF):**

Selv om det er lige ved at være dyremishandling eller hvilken for en mishandling, det nu er, at trække det i langdrag, så vil jeg godt lige anholde det, fru Elisabeth Arnold sagde om, at hvis vi havde for skrappe regler for dyreforsøg, så ville de foregå andre steder. Det er altså ikke rigtigt.

Der husker jeg igen fra mit arbejde i Dyreforsøgsrådet, hvis man var ude for nogle, der bare antydede sådan noget. Jeg kan huske, at vi var ude på en stor medicinalvirksomhed, hvor der var et forsøg, vi var meget betænkelige ved, og så sagde vedkommende, at så kunne han jo få det lavet i Korea. Så så vi altså på ham, og så sagde vi, hvad direktøren mon ville sige til det, hvis han hørte, at det argument ville blive brugt her.

Jeg tror, det er så sårbart for virksomhederne, at det er jeg ret overbevist om ikke sker. Dertil er gevinsten ved at få lavet noget et andet sted altså for ringe i forhold til, hvor galt man kommer af sted.

Så jeg tror ikke, vi skal være bange for, hvor skrappe vi får lavet reglerne, men problemerne med det ligger nogle andre steder, som vi vil komme ind på senere.

(Kort bemærkning).

**Elisabeth Arnold (RV):**

Der er skrappe regler for anvendelse af dyr til forsøg, og det er der også i de lande, vi normalt sammenligner os med. Det, jeg anførte, var såmænd blot, at det, der står i Dansk Folkepartis forslag, nemlig at en fordobling af prisen for forsøgsdyr vil medføre en halvering af antallet af dyreforsøg, ikke holder, for det betyder blot, at hvis prisen for at få gennemført et bestemt dyreforsøg med en bestemt standard under bestemte sikkerhedsforanstaltninger og bestemte hensyn til dyret bliver for høj i Danmark, så vil det samme dyreforsøg under de samme vilkår med den samme sikkerhedsmargin og med de samme hensyn til dyret blot blive udført f.eks. i Sverige, i England eller i Tyskland, hvor der findes institutter, som lever fuldstændig op til den danske standard.

**Line Barfod (EL):**

Da vores ordfører på området, hr. Keld Albrechtsen, heller ikke kan være til stede nu, skal jeg også her fremføre hans synspunkter.

Enhedslisten deltager gerne i forhandlingerne om det her forslag, men vi kan ikke tilslutte os det, som det konkret er formuleret. Vi kan bl.a. ikke umiddelbart tage stilling til, om det er nødvendigt at sørge for at få flere mennesker domfældt for dyremishandling.

Det er sådan set vores opfattelse, at der ofte findes et socialt problem i tilknytning til de fleste sager om dyremishandling, som det er hensigtsmæssigt at få løst, og det er ikke nødvendigvis en løsning at få en domfældelse. Det er ikke sikkert, at det fører til, at dyremishandlingen så ikke fortsætter.

Kl. 23.15

Der skrives om et eventuelt forbud mod eksport af slagtedyr. Det er sympatisk, men bør også gælde produktionsdyr til opfødning, som kvantitativt er et større problem. Det er slemme nok, at der årlig eksporteres 200.000 svin til slagting i Tyskland, men samtidig eksporteres 1,2 millioner smågrise til videre opfødning både i Tyskland og endnu længere væk. Sidste år blev 66.000 kalve eksporteret fra Danmark til opfødning især i Holland.

Også af hensyn til at begrænse mulighederne for eksport af sygdomme er genindførelse af en veterinærgrænse vigtig.

Det er meget sympatisk, at forslaget vil forbyde brugen af forsøgsdyr til en så uvæsentlig ting som kosmetikproduktion, men vi kan også komme i tanker om mange andre produkter, forsøgsdyr ikke bør kunne anvendes til.

Så altså afsluttende: Vi vil gerne deltage i forhandlingen om forslaget, men vi kan ikke tilslutte os det i den konkrete udformning.

#### **Ole M. Nielsen (KRF):**

Jeg vil med det samme sige, at Kristeligt Folkeparti synes, der er meget godt i det her forslag, og vi kan støtte det med nogle forbehold. Et af forbeholdene er det der afsnit med religiøst betingede slagtninger. Hvis vi skal støtte forslaget her, skal vi have et betækningsbidrag, der piler det ud, men det kan jeg forstå at der er andre der er enig med mig i.

Der kan være andre kommentarer til det, tidsproblemet f.eks. med at få det gennemført. Jeg kom til at se et sted, at man skulle finde ud af, om lovens krav til aflivning af dyr er i overensstemmelse med etiske og moralske forventninger i befolkningen og moderne slagtemetoder. Altså de etiske og moralske forventninger i befolkningen har jeg faktisk ikke tillid til. De er vidt forskellige, de er følelsesmæssigt bestemt, de svinger op og ned afhængig af, hvad det er for nogle dyr, det handler om osv. Der mener jeg altså faktisk, at vi som politikere er nødt til at tage stilling, der kan man ikke handle og lovgive efter folkestemninger.

Det er der desværre lidt tendens til at den nye regering gør på nogle områder, har jeg lagt mærke til. Den siger, at vælgerne vil sådan og sådan. Der mener jeg faktisk, at vi som politikere har pligt og ret til at sætte os ud over, hvad vælgerne vil, og tænke en lille smule mere overordnet, og det kan så have forskellige konsekvenser.

Til fru Margrete Aukens kommentar om, at det vil være miskrediterende at få lavet dyreforsøg i udlandet, vil jeg sige, man kan jo somme tider få nogle mærkelige sammenlignelige billedannelser i sådan en stille stund under sådan nogle forhandlinger som de her. Altså det er jo ikke miskrediterende at købe produkter, der er lavet af kvinder, der bor i nogle produktionszoner i et eller andet mærkeligt land, hvor de er buret inde i nogle fabrikker og sover oppe på loftet om natten og omkommer, fordi der udbryder brand osv. Altså jeg mener, den slags pro-

dukter, der bliver produceret på den måde, køber vi jo alle sammen, og man har ikke hovedet med sig i hvert fald, hvis man kan handle i god tro, når man kan købe tre skjorter for 200 kr. eller noget i den retning.

Jeg tænker bare på, at vi selvfølgelig skal tage store hensyn til dyr, men vi skal altså også huske at tage hensyn til mennesker, altså der skal være et eller andet rimeligt forhold mellem de ting.

Jeg kom til at sige henede på gulvet, at næstefter institutionsbørn er der altså ingen i det her samfund, der har det værre end slagtekyllinger. Jeg mener faktisk, at vi skal nok være gode ved dyrene, men vi skal passe på ikke at give dyr menneskelige følelser, der skal være balance i tingene.

Når alt det er sagt, skal det ikke forstås, som om jeg underkender behovet for det initiativ her, så vi glæder os til at se regeringens handlingsplan, og i lyset af den vil vi se på henholdsvis hr. Frank Jensens forslag og det forslag her og prøve at komme videre ad den rigtige vej med alle de forbehold her.

(Kort bemærkning).

#### **Margrete Auken (SF):**

Jeg er ganske enig med hr. Ole M. Nielsen i, at ligesom en hvilken som helst fru Hansen skal kunne kende en varm video på bodegaen, er det klart, at hvis man kan købe skjorter som beskrevet, er det jo rent hæleri. Eller lad mig sige, hvis man køber en kylling til 14 kr., så er det også rent hæleri, så burde man også kunne se, hvad det er, man har med at gøre. Det burde selvfølgelig være lige så skamfuldt, som det så faktisk er for medicinalindustrien. Den kan vi nemlig ramme, hvis det viser sig, at de laver juks på det punkt, og lige præcis på det punkt ved jeg, at der er vi ikke i fare.

Nu havde jeg misforstået fru Elisabeth Arnold før, kunne jeg forstå af svaret, for der var det udelukkende et spørgsmål om, hvorvidt pengene kunne gøre en forskel, men der skal et ret stort beløb til, før man skal udkonkurrere det, forsøgsdyr i sig selv koster, vil jeg bare sige.

Kl. 23.20

Det er altså generelt sådan, at vi nok er meget, meget hensynsløse over for disse dyr. Når vi tillader os at købe de der kyllinger til en 14-15 kr. stykket, er det jo, at vi er ude i noget forfærdeligt noget. Og så vil jeg sige, at nok har institutionsbørn det nogle steder slemt, men jeg håber ikke, at hr. Ole M. Nielsen kender ét eneste sted, hvor

det bare kommer i nærheden af den måde, som vi behandler grise og kyllinger på.

**Den fg. formand** (Inge Dahl-Sørensen):

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Christian H. Hansen.

**Christian H. Hansen** (DF):

Jeg vil gerne sige tak for de positive bemærkninger til forslaget, der faktisk har været fra alle i salen her i dag.

Jeg vil gerne starte med at sige til ministeren, at de kurser, som ministeren nævnte der bliver afholdt for politiet, ser jo så ikke ud til virker i praksis, så det kan måske være, at en opstramning på det her område skal indgå i regeringens kommende handlingsplan.

Jeg har tidligere nævnt over for ministeren, at Rigsadvokaten har lavet nogle undersøgelser omkring strafudmålingen, så det kan jo også nemt komme med ind i handlingsplanen.

Der er faktisk mange af de ting, der er nævnt i beslutningsforslaget, som åbenbart også ligger i gamle bekendtgørelser. Det vil sige, at vi kan få noget hurtigt udarbejdet og forhåbentlig hurtigere, end det ser ud til, at den tidligere regering har været.

Så var der en melding fra hr. Karsten Nonbo fra Venstre gående på problematikken om dyreværnspolitiet. Der har vi så nævnt i forslaget, at man i politikredsene uddannede nogle mennesker inden for politiet med særligt kendskab til de her dyreværnssager. Det er så en anden model, vi peger på. Det kunne være en af de to modeller, men vi må jo dels se i regeringens handlingsplan, hvad man vil gøre på det område, dels kan vi afvente høringen, som kommer til oktober, hvor der også kommer nogle synspunkter frem om det her felt.

Så var der en bemærkning om, at det med den erhvervsmæssige handel med dyr var meget svært, fordi der også foregik handel private imellem, og så var det ligesom tanken, at det var så svært, at der måske ikke rigtig var nogen grund til at gøre noget. Jeg synes netop, at der er god grund til at gøre noget, i hvert fald med hensyn til den erhvervsmæssige del, for at få strammet op på det. Der ligger også et udkast til en bekendtgørelse klar, som man faktisk kunne have iværksat.

Så må jeg sige tak til Socialdemokratiets ordfører for de positive bemærkninger. Der var en problematik om dyreværnspolitiet. Der må jeg gøre de samme bemærkninger til Socialdemo-

kratiet, som jeg lige har gjort til Venstres ordfører.

Så vil jeg også meget gerne have lov til at kvittere Socialdemokratiet for den melding om transport af slagtedy, nemlig at hvis man ikke så, at der blev gjort noget i EU-regi, ville Socialdemokratiet være villig til at lave nogle nationale regler. Det vil vi holde Socialdemokratiet meget fast på. Jeg er helt sikker på, at hvis der ikke sker noget i EU-regi, er der faktisk et flertal her i Folketinget, som det er sammensat nu, for at lave noget. Det er vi utrolig glade for i Dansk Folkeparti.

Den konservative ordfører er ikke til stede, men var overvejende positiv over for forslaget og ville også afvente at se justitsministerens handlingsplan – det er måske ikke så mærkeligt lige med den justitsminister, vi har – så det ser vi frem til.

SF havde nogle bemærkninger. Det var ikke alle bemærkningerne, jeg lige helt forstod, det må jeg sige, men SF var overvejende positiv over for forslaget, også positiv over for den del, der omhandler forsøgsdyr. Der er jo klart, for det er fuldstændig i tråd med det forslag, der ligger senere på dagsordenen.

Det Radikale Venstre var overvejende positiv og ville godt være med til at kigge på elementerne i det. De gik ikke ind for forslaget som sådan, men alligevel var det en positiv tilkendegivelse. Der var noget om de rituelle slagtinger, og der var noget om dyreforsøgene, og det er klart, at når handlingsplanen kommer og vi skal skrive en betænkning på det, vi samler her i dag, i Retsudvalget, så er det vigtigste, at der bliver gjort nogle tiltag for dyrene. Så må vi jo kunne give og tage hver især på områderne.

Til Enhedslisten vil jeg sige, at det virkede lidt som et show. Det kunne godt være, at der var nogle af tingene, man gerne ville være med til, men ikke i den udformning, de lå i i dag. Der var nogle betæneligheder omkring nogle ting, men lad os prøve at se, om vi ikke under udvalgsarbejdet kan få Enhedslisten med i et fællesskab her.

Kl. 23.25

Hr. Ole M. Nielsen fra Kristeligt Folkeparti var positiv over for forslaget. Der var lidt om bemærkningerne i forhold til tidsproblemerne. Der tror vi på, at hvis man får handlingsplanen fra regeringen nu og bruger meget af det baggrundsstof, som faktisk lå i skufferne fra den tidligere regering, men som aldrig er blevet brugt, og man får sat noget i værk, ja, så kom-

mer tidsproblematikken måske meget godt til at passe med, at når vi er færdige med udvalgsbehandlingen, når regeringen har haft tid til at arbejde videre med handlingsplanen og vi kommer frem til høringen, kan man i hvert fald begynde at fremsætte de første lovforslag i slutningen af år 2002, sådan at man kan komme i gang med arbejdet.

Jeg vil alt i alt sige tak for en positiv behandling. Jeg håber virkelig – det vil jeg gerne sige til regeringen – at den handlingsplan, som er blevet omtalt nogle gange i dag, ses i lyset af udvalgsbehandlingen af de her forslag. Der skal nogle konkrete tiltag på bordet. Der skal ske noget i år 2002 på det område, ellers må jeg sige til regeringen, at der har været et klart signal om, at der er et flertal uden om regeringen, og så må det flertal uden om regeringen gennemføre de her tiltag.

#### **Justitsministeren (Lene Espersen):**

Jeg vil da gerne over for forslagsstillerne i dag tilkendegive, at vi jo sådan set er i en situation, der er endnu bedre end en situation, hvor der er et flertal uden om regeringen. Der er nemlig et flertal, hvor også regeringen indgår, idet jeg for nemmer, at de fleste af Folketingets partier er meget indstillet på, at der skal ske noget på hele det her område.

Det er jo en positiv god situation, og jeg vil gerne bekræfte over for hr. Christian H. Hansen, at for så vidt angår domspraksis i dyreværns-sager og skærpelse af sanktionsniveauet, er situationen også den, som hr. Christian H. Hansen opridsede, nemlig at Rigsadvokaten på Justitsministeriets foranledning for 1½ år siden undersøgte strafniveauet, og da bad man altså om, at strafniveauet blev hævet. Det er nu, vi så går ind og undersøger: Er det så blevet hævet? Er der sket en skærpelse af sanktionsniveauet? Når resultatet foreligger, er det selvfølgelig klart, at vi vil overveje, om der skal ske yderligere tiltag.

Det er altså en del af handlingsplanen, og jeg vil meget gerne igen tilkendegive her fra talerstolen, at det er klart min hensigt at skærpe sanktionsniveauet og også betragteligt, såfremt det fortsat er på det, ja, man fristes til at sige latterligt lave niveau, som det har været på indtil videre. Det er ikke tilfredsstillende.

Jeg tror ikke, at jeg under min første besvarelse tydeligt nok fik sagt til forslagsstillerne, at det også gælder praksis med hensyn til frakendelse af retten til at beskæftige sig med dyr, og det er jo nok så væsentligt i den forbindelse.

Det andet område, som jeg godt lige vil runde en enkelt gang til, er i de her sager om overtrædelse af dyreværnsloven og politiets rolle, hvor man i dag søger assistance fra fødevarerregionernes veterinærafdelinger og bruger den konkrete rådgivning fra den veterinære sagkundskab. Her vil jeg gerne under udvalgsbehandlingen besvare nogle spørgsmål, så vi kan gå ind og se på den praksis, der er i dag, den måde, man samarbejder på, og om der er noget, der kan ske dér, som medvirker til, at tingene fungerer bedre og sker på et dyrevelfærdsmæssigt fornuftigt grundlag.

Jeg håber, at jeg for nærværende stiller beslutningsforslagsstillerne tilfreds ved at sige, at vi prøver at gå ind og lave sådan en øvelse – alt sammen med henblik på, at vi får mere dyrevelfærd i alle dele af systemet.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

#### **Afstemning**

#### **Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):**

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

#### **11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 71:**

**Forslag til folketingsbeslutning om forsøgsdyr.**  
Af Margrete Auken (SF) m.fl.  
(Fremsat 19/2 2002).

Forslaget sattes til forhandling.

#### **Forhandling**

#### **Justitsministeren (Lene Espersen):**

Beslutningsforslaget indeholder mange gode tanker og konstruktive forslag, og jeg er glad for at kunne sige, at jeg allerede selv har været inde på en række af de samme overvejelser. I forbindelse med den handlingsplan for bedre dyrevelfærd